

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

RESEARCH OF THEORETICAL BASIS OF THE FINANCIAL STATE OF THE ENTERPRISE

УДК 338

Косарева І.П.

к.е.н., доцент, завідувач кафедри
фінансів і кредиту
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

Хохлов М.П.

д.е.н., професор, професор кафедри
фінансів і кредиту
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

Бірюкова В.В.

студентка
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

У статті розглянуто види аналітичного процесу, що застосовуються в аналізі фінансового стану підприємства. Проаналізовано сутнісні особливості комплексного фінансового аналізу діяльності підприємства. Розглянуто характеристику сутності поняття «фінансовий стан підприємства» та надано власне авторське трактування. Визначено важливість фінансового аналізу.

Ключові слова: аналітичний процес, діагностика, моніторинг, аналіз, комплексний аналіз, оцінка, фінансовий стан, показники.

В статье рассмотрены виды аналитического процесса, применяемые в анализе финансового состояния предприятия. Проанализированы существенные особенности комплексного финансового анализа деятельности предприятия. Рассмотрена характеристика сущности понятия

«финансовое состояние предприятия» и предоставлена собственно авторская трактовка. Определена важность финансового анализа.

Ключевые слова: аналитический процесс, диагностика, мониторинг, анализ, комплексный анализ, оценка, финансовое состояние, показатели.

The article considers the types of analytical process used in the analysis of the financial state of the enterprise. The essential features of the complex financial analysis of the enterprise activity are analyzed. It was considered the characteristic of the essence of the concept of "financial condition of the enterprise" and provided the author's own interpretation. The importance of financial analysis is determined.

Key words: analytical process, diagnostics, monitoring, analysis, complex analysis, estimation, financial status, indicators.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток нашої економіки можна назвати періодом потрясінь. Зміни, пов'язані з ризиками, збитками та умовами прогресуючої світової кризи, стали нормою сьогодення. Якщо підприємства не будуть прямувати до змін, які охоплюють увесь сучасний світ, вони зазнають краху й збанкрутують. Тому основним завданням має стати розроблення нових механізмів управління фінансовим станом підприємства. Ефективна діяльність підприємства залежить від багатьох чинників, проте одним із найважливіших є фінансовий стан. Але сьогодні немає чіткого визначення сутності поняття «фінансовий стан підприємства», а також загальноприйнятої точки зору щодо його трактування. Тому необхідним є уточнення сутності поняття «фінансовий стан підприємства» та важливості фінансового аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні питання аналізу фінансового стану підприємств розглядається в працях таких дослідників, як О. Ареф'єва, Д. Городинська, А. Череп, Л. Кириченко, Т. Обущак та ін.

Вагомий внесок у розроблення теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств зробили такі вчені-економісти: Л. Білик, Ф. Бутинець, В. Івахненко, Л. Лахтіонова, Є. Мних, А. Поддєрьогін, В. Сопко, О. Терещенко, С. Шкарабан та ін.

Питання оцінки фінансового стану підприємств розглядалися в працях зарубіжних науковців і практиків, зокрема М. Баканова, І. Балабанова, Л. Бернстайна, О. Єфімова, В. Ковальова, М. Метьюса, Д. Міддлтона, В. Привалова, Ж. Рішара, В. Родіонової, Г. Савицької, Д. Стоуна, Е. Хелферта, А. Шеремета та ін.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення фінансового стану підприємства є одним із головних завдань управління фінансами підприємства. Особливого значення дослідження фінансового стану підприємства набуває у період розвитку ринкових відносин створення у державі сприятливого інвестиційного клімату, що сприяє зменшенню впливу різноманітних ризиків та ухваленню відповідних рішень щодо запобігання кризовим ознакам на підприємстві.

Багато науковців по-різному характеризують аналітичний процес, який пов'язаний із дослідженням фінансового стану підприємства. Наприклад, існують такі визначення, як діагностика, моніторинг, аналіз, комплексний аналіз, оцінка. Очевидно, що залежно від цілі, яку ставить перед собою дослідник, акцент роблять на те чи інше поняття.

Деякі автори поєднують ці поняття, наприклад, Н. Волощук говорить: «Дослідження у сфері аналізу фінансового стану та діагностики діяльності підприємства актуалізується саме в період трансформаційних змін у системі національної економіки» [4, с. 242].

Зрозуміло, що ці два поняття («аналіз» та «діагностика») застосовані до різних об'єктів: «фінансовий стан» і «діяльність підприємства» в цілому.

Далі цей же автор пише: «Проблемам оцінювання фінансового стану та проведення діагностики діяльності підприємства, обґрунтування комплексних підходів забезпечення ефективного фінансового аналізу присвячено науковій праці

вітчизняних та зарубіжних науковців» [4, с. 242] та «Вагомого значення для адекватного сприйняття аналізу фінансового стану підприємства (фінансового оцінювання) набуває з'ясування сутності комплексного аналізу й окреслення його основних завдань» [4, с. 242].

Тому, на нашу думку, доцільним є надання характеристики переліченим раніше поняттям, а графічне представлення перелічених видів аналітичного процесу наведено на рис. 1.

Пояснимо кожний із видів аналітичного процесу окремо:

1) поняття «моніторинг», на думку різних економістів та науковців, (від лат. monitor – застережний) – метод дослідження об'єкта, що припускає його відстежування і контроль діяльності (функціонування) з метою прогнозування [2, с. 169].

Моніторинг – це тривалий процес спостереження за об'єктом, який містить періодичне зняття параметрів, реєстрацію, збереження та аналіз. Комплекс заходів завжди розтягнутий у часі й дозволяє вивчити властивості об'єкта в динаміці, зрозуміти напрями його розвитку, виявити приховані проблеми та резерви. Моніторинг дозволяє глибше проникнути в проблему і зрозуміти природу її появи [16];

2) діагностика – поверхневе або повне вивчення стану об'єкта, що припускає активну взаємодію з ним. Головна мета – виявлення несправностей і неполадок, що впливають на коректну роботу системи з подальшим усуненням [16].

Таким чином, головна відмінність між категоріями криється в принципах взаємодії з досліджуваним об'єктом. Моніторинг – це спостереження з боку, а діагностика – активне тестування.

Обидва методи вивчення важливі для різних сфер людської діяльності і є взаємодоповнючими.

Відмінність моніторингу від діагностики полягає в такому:

- моніторинг – тривала дія, яка нараховує кілька спостережень;
- діагностика – вивчення об'єкта в статичній нетривалій період часу;
- моніторинг обмежується спостереженням;
- діагностика містить проведення експериментів.

– діагностика необхідна для того, щоб швидко виявити несправності, що лежать на поверхні,

– моніторинг доцільно застосовувати для встановлення прихованих проблем [16].

Можна зазначити, що моніторинг – це постійне збирання і реєстрація інформації за наперед визначеним переліком показників (індикаторів), а оцінка – це епізодичний аналіз досягнень, пов'язаних із реалізованою програмою або проектом [12].

Моніторинг – це спеціально організоване систематичне та безперервне спостереження за станом об'єкта та оперативна його оцінка. До основних структурно формуючих елементів моніторингу системи діагностики належать механізми, які сприяють інформаційному забезпеченню організаційних структур стосовно нормального стану підприємства, його конкурентоздатного потенціалу та інших характеристик, а також щодо потенційно небезпечного та негативного [2];

3) розглянемо зміст поняття «аналіз», що походить від грец. *análysis* – розкладання, розчленування), – процедура уявного, а часто і реального розчленування предмета (явища, процесу), властивості предмета (предметів) або відношення між предметами на частини (ознаки, властивості, стосунки) [5].

Процедурою, зворотною аналізу, є синтез, із яким аналіз часто поєднується в практичній або пізнавальній діяльності. Аналітичні методи настільки поширені в науці, що термін «аналіз» часто є синонімом дослідження взагалі яку природних, так і в суспільних науках (кількісний і якісний).

Процедури аналізу є складником у будь-якому науковому дослідженні й утворює його першу стадію, коли дослідник переходить від нерозчленованого опису об'єкта, що вивчається, до виявлення його будови, складу, а також його властивостей, ознак. Але і на інших рівнях пізнання аналіз зберігає своє значення, хоча тут він виступає вже в єдності з іншими процедурами дослідження [5];

4) комплексний фінансовий аналіз є сукупністю заходів, спрямованих на збирання, узагальнення та оброблення вхідної фінансової інформації з метою ідентифікації економічного потенціалу об'єкта аналізу, а також форми подання результатів такої ідентифікації. Комплексний фінансовий

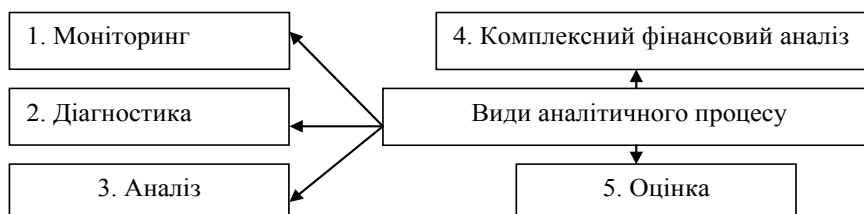

Рис. 1. Види аналітичного процесу, що застосовуються в аналізі фінансового стану підприємства

Джерело: розробка автора

аналіз свідчить про фінансовий стан підприємства, який є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [1, с.34–36];

5) термін «оцінка» (appraisal, valuation – для різних видів майна в США, valuation – у Європі) має кілька значень (залежно від контексту, в якому він використовується). Він може означати і діяльність у сфері оцінки, і процес професійного вартісного оцінювання, і позначати прикладну економічну науку, і висловлювати думку оцінювача, і, нарешті, використовуватися висновком про вартість, тобто власне звіт [5].

Сутність оцінки фінансового стану підприємства полягає в отриманні повної, достовірної і своєчасної інформації щодо фінансових можливостей

підприємства, визначенні змін, тенденцій розвитку та факторів впливу [18, с. 324].

Усі перелічені види аналітичного процесу, що були розглянуті, обґрунтовані й цілком можуть бути застосованими для виявлення фінансового стану підприємства.

Водночас, на наш погляд, найбільш пристосованим видом аналітичного процесу з розглянутих є аналіз, зокрема комплексний аналіз. Тому важливим є визначення напрямів комплексного аналізу та характеристика їх сутності (таблиця 1).

Наведена в таблиці 1 інформація свідчить про складний, багатогранний процес виконання аналізу фінансового стану підприємства. Для його практичної реалізації потребується не тільки час, статистична інформація, але й методичні підходи до виконання аналізу, розроблення моделей та інтегрованих показників для виконання аналізу фінансового стану підприємства.

Таблиця 1

Сутнісні особливості комплексного фінансового аналізу діяльності підприємства

Напрями аналізу:	Сутність
Н. Волощук	
фінансових результатів діяльності	Аналіз рівня, динаміки і структури прибутку – основного показника, що характеризує результат діяльності підприємства; оцінювання факторів, що його визначають
потоків грошових коштів	Аналіз джерел та напрямів використання коштів. Аналіз достатності коштів для ведення поточної фінансової діяльності. Аналіз достатності коштів для ведення інвестиційної діяльності
фінансового стану	Загальний аналіз фінансового стану, зокрема аналіз: – фінансової стійкості; – ліквідності та платоспроможності; – ділової активності; – оборотності запасів, кредиторської та дебіторської заборгованості – аналіз рентабельності
ефективності діяльності	Динаміка показників прибутку, рентабельності та ділової активності
ефективності інвестиційних проектів	Оцінювання ефективності реалізації інвестиційних проектів підприємства
Н. Власюк	
визначення сутності та завдань комплексного фінансового аналізу;	формулювання сутності й завдань
визначення інформаційної бази комплексного аналізу та системи вимог до неї;	створення інформаційної системи для комплексного аналізу
визначення особливостей побудови моделі оброблення вхідної інформації відповідно до специфіки об'єкта дослідження;	розроблення моделі оброблення інформації для виконання комплексного фінансового аналізу
визначення цільового елемента комплексного фінансового аналізу – інтегрованого показника оцінювання фінансового стану підприємства;	розроблення інтегрованого показника комплексного фінансового аналізу фінансового стану підприємства
визначення комерційної надійності підприємства – об'єкта дослідження;	розрахунок показників комерційної надійності підприємства
визначення ймовірності банкрутства підприємства;	обґрунтування ймовірності банкрутства підприємства
визначення майбутніх трендів фінансово-господарської діяльності підприємства на основі інтерпретації результатів комплексного фінансового аналізу	прогнозування тенденцій розвитку фінансового стану підприємства

Джерело: за матеріалами [3; 4]

Для більш ефективної реалізації визначених напрямів комплексного фінансового аналізу необхідно визначити саму суть поняття «фінансовий стан підприємства». Існування значної кількості трактувань цього поняття свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення поняття. Проаналізуємо деякі з них (табл. 2).

Таким чином, можна надати таке визначення поняттю «фінансовий стан підприємства»: система фінансових відносин, що характеризується сукупністю показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства, а також його конкурентоспроможність та здатність підприємства фінансувати свою діяльність.

Таблиця 2

Характеристика сутності поняття «фінансовий стан підприємства»

Джерело	Характеристика поняття «фінансовий стан підприємства»	Основний зміст поняття
Т. Косова [10, с.127]	фінансовий стан – це результат взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, який визначається сукупністю факторів, пов'язаних зі звичайною діяльністю підприємства;	Система фінансових відносин;
Л. Кузьменко В. Шаповалова [11]	фінансовий стан підприємства визначається сукупністю показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, його реальні й потенційні фінансові можливості. Він безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності господарюючих суб'єктів;	сукупністю показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства;
Т. Николаєва [13]	фінансовий стан підприємств характеризується сукупністю показників, що відображають процес формування і використання його фінансових ресурсів;	сукупністю показників, що відображають процес формування і використання його фінансових ресурсів;
Н. Коломієць В. Павличенко, О. Коломієць [8, с.224]	фінансовий стан – це здатність (спроможність) підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю;	це здатність (спроможність) підприємства фінансувати свою діяльність;
М. Коробов [9]	фінансовий стан підприємства – це забезпеченість підприємства необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності й своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями;	це забезпеченість підприємства необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності розміщення;
Л. Саприкіна, К. Шипіл. [15]	фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємства;	характеристика виробничо-фінансової діяльності підприємства;
М. Чумаченко [17]	фінансовий стан підприємства – це показник його фінансової конкурентоспроможності, тобто кредитоспроможності, платоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами;	це показник його фінансової конкурентоспроможності;
М. Заюкова, А. Ковальчук [7]	це одна із найважливіших характеристик економічної діяльності кожного підприємства як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі, яка знаходить своє відображення у комплексі показників щодо конкурентоспроможності підприємства, рентабельності виробництва, комерційного розрахунку (основи стабільної роботи підприємства) й виконання ним зобов'язань передбюджетом, банком й іншими установами, фінансової стійкості та спроможності підприємства фінансувати свою діяльність.	це характеристика діяльності підприємства
А. Поддєрьогін [14, с.282–283]	Фінансовий стан – комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів	комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин
Таким чином, можна надати таке визначення поняттю «фінансовий стан підприємства»: система фінансових відносин, що характеризується сукупністю показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства, а також його конкурентоспроможність та здатність підприємства фінансувати свою діяльність.		

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Як правило, чим вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча собівартість, тим вища прибутковість підприємства, а це позитивно впливає на його фінансовий стан.

Проте неможливо відділяти фінансовий стан від його аналізу, оскільки лише шляхом визначення тенденцій розвитку підприємства можливо досягати позитивних змін в управлінні фінансовим станом підприємства. Основою покращення фінансового стану підприємства завжди є його аналіз.

Важливість фінансового аналізу полягає в тому, що він є основою розроблення фінансової політики підприємства, засобом визначення недоліків у його функціонуванні та ухваленні управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства оскільки дає змогу:

- вишукувати резерви покращення фінансового стану підприємства;
- об'єктивно оцінювати раціональність використання усіх видів фінансових ресурсів;
- своєчасно вживати заходів, спрямованих на підвищення платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості підприємства;
- забезпечувати оптимальний виробничий та соціальний розвиток колективу за рахунок використання виявлених у результаті аналізу резервів;
- забезпечити розроблення плану фінансового оздоровлення підприємства [6].

Висновки з проведеного дослідження. Вивчення фінансового стану підприємства є одним із головних завдань управління фінансами підприємства. Фінансовий стан розглядається однією з головних характеристик усієї діяльності підприємства. Тому визначення сутності фінансового стану, уточнення поняття фінансового стану та обґрунтування видів аналітичного процесу, що можуть бути застосовані для дослідження фінансового стану підприємства дають можливість більш детально та об'ємно виявляти всі необхідні характеристики. У процесі дослідження фінансового стану підприємства, керівництво підприємством має можливість отримувати необхідну інформацію для покращення ситуації з фінансовим станом, властиву короткостроковому та довгостроковому періоду розвитку фінансового складника виробничого процесу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Болдуєва О. Заходи протидії корупції в аудиті фінансової звітності суб'єктів фондового ринку України. Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». 2015. № 5. С. 15–20.

2. Бурова Т. Теоретичні основи розвитку моніторингових і діагностичних систем в управлінні. Проблеми матеріальної культури. Економічні науки. С. 169–171. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55267/57-Burova.pdf?sequence=1>.

3. Власюк Н. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства на основі показників ліквідності. Випуск 9. 2017. С. 357–362.

4. Волошук Н. Формування комплексного фінансового аналізу та діагностики діяльності підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2017. Випуск 1(49). Т. 2. С. 242–248.

5. Визначення поняття аналіз. URL: <http://vseslova.com.ua/word/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7-3810u>.

6. Денисенко М., Зазимко О. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. Агросвіт № 10, 2015. С. 52–58. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=1890&i=8>.

7. Заюкова М., Ковальчук А. Теоретичні аспекти дефініції «фінансовий стан підприємства». Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ URL: ntkonf.org/k-e-n-zayukova-m-s-kovalchuk-a-p-teoretichni-aspekti-definitsiyi-finansoviy-stand-pidpriemstva/.

8. Коломиец Н., Павличенко В., Коломиец О. Методологічний аспект оцінки фінансового стану підприємства як основи ефективного управління підприємством. Вісник ХНТУСГ. С. 223–230. URL: <http://journals.urau.ua/index.php/wissn021/article/viewFile/99627/94703>.

9. Коробов М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2006. 378 с.

10. Косова Т. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2013. 440 с.

11. Кузьменко Л., Кузьмін В., Шаповалова В. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Вид-во Олдіплюс. 2003. 240 с. URL: <http://www.bookz.com.ua/10/0007.htm>.

12. Моніторинг і оцінка: базові поняття. URL: multycourse.com.ua/ua/print_page/module/21 http://multycourse.com.ua/ua/print_page/module/211/14.

13. Ніколаєва Т. Фінанси підприємств. Москва: Вид. центр ЕАОИ. 2003. 158 с. URL: <http://www.ecstudy.com/ua/literature/b001166.htm>.

14. Поддєрьогін А., Буряк Л., Нам Г., Павліковський А. та ін. Фінанси підприємств: Підручник. (навч. ред.). 7-ме вид., перероб. та доп. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.

15. Саприкіна Л., Шипіл К., Діагностика фінансового стану підприємства як основа забезпечення його економічної безпеки. Ефективна економіка. 2012. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_11_53.

16. Чим відрізняється моніторинг від діагностики. URL: http://multycourse.com.ua/ua/print_page/module/21/30.07.2014.

17. Чумаченко М., Болух М., Бурчевський В., Горбаток М. Фінансовий аналіз: Навч. посібник; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Чумаченка. Київ: КНЕУ, 2005. 259 с.

18. Шифріна Н. Поняття фінансового стану діяльності підприємства. Науково-технічний збірник. № 96, 2010. С. 323–328.

REFERENCES:

1. Boldueva O. V. (2015) Anti-corruption measures in the audit of financial statements of subjects of the stock market of Ukraine / State and Regions. Series: Economics and Business, No. 5., pp. 15-20. (in Ukrainian)
2. Burov T.A. Theoretical bases of development of monitoring and diagnostic systems in management. – Problems of material culture – Economic sciences. – With. 169-171 [Electronic resource] Access mode: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55267/57-Burova.pdf?sequence=1> (in Ukrainian)
3. Vlasyuk N.I. (2017) Comprehensive evaluation of the financial condition of the company based on liquidity indicators. – Issue 9, Economics and Society. – P. 357-362 (in Ukrainian)
4. Voloshchuk N.Yu. Formation of complex financial analysis and diagnostics of enterprise activity. – Scientific herald of Uzhhorod University 2017.– Series Economics. Issue 1(49). T. 2. – With. 242-248 (in Ukrainian)
5. Definition of concept analysis [Electronic resource] Access mode: <http://vseslova.com.ua/word/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7-3810u> (in Ukrainian)
6. Denisenko M.P. (2015) The main aspects of assessing the financial status of enterprises – AgroSvit № 10, – p. 52 – 58 [Electronic resource] Access mode: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=1890&i=8> (in Ukrainian)
7. Zayukova MS, Kovalchuk A.P. Theoretical aspects of the definition of "financial state of the enterprise" Vinnytsia Trade and Economic Institute KNTUE [Electronic resource] Access mode: <http://ntkonf.org/ken-zayukova-ms-kovalchuk-ap-teoretichni-aspekt-definitiyi-finansoviy-stanpriprsty/> (in Ukrainian)
8. Kolomiets N.A., Pavlichenko V.M., Kolomiets O.P. Methodological aspect of the assessment of the financial state as the basis for effective management of the enterprise / – Herald of KhNTUSG. – With. 223-230. [Electronic resource] Access mode: <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/viewFile/99627/94703> (in Ukrainian)
9. Korobov M.Ya. (2006) Business Finance: Teach. manual / – K. : T-"Knowledge", KOU. – 378 p. (in Ukrainian)
10. Kosova T. D. (2013) Financial Analysis: Teaching. manual / – K. : Center for Educational Literature. – 440 p. (in Ukrainian)
11. Kuzmenko L.V. (2003) Financial Management: Teach. manual / – View of Oldie Plus. – 240 p. – Mode of access: <http://www.bookz.com.ua/10/0007.htm> (in Ukrainian)
12. Monitoring and evaluation: basic concepts [Electronic resource] Mode of access: multycourse.com.ua/ru/print_page/module/21. http://multycourse.com.ua/ua/print_page/module/21 1/14 (in Ukrainian)
13. Nikolaev T.P. (2003) Finances of enterprises / – M. : Kind. EAOI Center. – 158 p. – Access mode: <http://www.ecstudy.com/en/library/b001166.htm> (in Ukrainian)
4. Podderyogin A.M., Buryak L. D., Nam G.G., Pavlikovsky A.M. (2008) etc. Finances of enterprises: Textbook / – 7th species., Processing. and add – K. : KNEU, – 552 p. (in Ukrainian)
15. Saprikina L. M., (2012) Diagnosis of the financial state of the enterprise as a basis for ensuring its economic security / Effective economy. – No. 11. – Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_11_53 (in Ukrainian)
16. What is the difference between monitoring from diagnostics? [Electronic resource] Access mode: http://multycourse.com.ua/ru/print_page/module/21/30.07.2014 (in Ukrainian)
17. Chumachenko M.G. (2005) Financial Analysis: Teaching manual / for ed. acad. National Academy of Sciences of Ukraine, prof. M.G. Chumachenko – K.: KNEU. – 259 p. (in Ukrainian)
18. Shifrin N.I. (2010) The concept of the financial condition of the enterprise. – Scientific and Technical Collection # 96. – P. 323-328 (in Ukrainian)

Kosareva I.P.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Finance and Credit
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

Khokhlov M.P.

Ph.D., professor, professor of finance and credit department
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

Biryukova V.V.

student
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

RESEARCH OF THEORETICAL BASIS OF THE FINANCIAL STATE OF THE ENTERPRISE

The modern development of our economy can be characterized as a period of upheaval. Changes related to risks, losses and conditions of a progressive world crisis have become the norm today. If enterprises do not follow changes that affect the whole of the modern world, they will collapse and go bankrupt. Therefore, the main task should be the development of new mechanisms for managing the financial condition of the enterprise. Effective business activity depends on many factors, but one of the most important is the financial condition. But today there is no clear definition of the concept of “financial state of the enterprise”, as well as the generally accepted point of view regarding its interpretation. Therefore, it is necessary to clarify the essence of the concept of “financial state of the enterprise” and the importance of financial analysis.

Studying the financial condition of the company is one of the main tasks of managing the finances of the enterprise. Particular importance of the study of the financial state of the enterprise acquires during the development of market relations, the creation of a favorable investment climate in the state, which helps to reduce the impact of various risks and the adoption of appropriate decisions in advance to prevent the crisis signs in the enterprise.

The article considers the types of analytical process used in the analysis of the financial state of the enterprise. Thus, the main difference between the categories lies in the principles of interaction with the object under study.

The essential features of the complex financial analysis of the enterprise activity are analyzed. The given information in the table 1 shows the complex, multifaceted process of analyzing the financial condition of the enterprise. For its practical implementation it takes not only time, but also statistical and methodological approaches to the analysis, development of models and integrated indicators for the analysis of the financial state of the enterprise.

It was considered the characteristic of the essence of the concept of “financial condition” of the enterprise and provided the author’s own interpretation. The importance of financial analysis is determined.

Studying the financial condition of the company is one of the main tasks of managing the finances of the enterprise. Financial condition is considered as one of the main characteristics of the entire business activity. In this regard, the definition of the nature of the financial condition, refinement of the concept of financial status and the substantiation of the types of analytical process that can be applied to the study of the financial state of the enterprise give the opportunity to more fully and bulkily identify all the necessary characteristics. In the process of studying the financial condition of an enterprise, management has the opportunity to obtain the necessary information to improve the financial situation with the inherent short-term and long-term development of the financial component of the production process.